Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Rok VI **Nr. 12.**

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO

WYDAWANY Z FUNDUSZÓW NAUCZYCIELSTWA OKRĘGU.

Wilno, dnia 1 grudnia 1929 r.

Redakcja i Administracja:
Wilno, Wolana 10. Kuratorjum Okr. Szk. Wil. Konto P. K. O. Nr. 30.466.

TREŚĆ:

167

OKÓLNIK

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 13 lipca 1929 r. Nr. I. R-8609/29.

w sprawie instrukcji dla wykonania przepisów rachunkowo-kasowych dla dyrekcyj gimnazjów państwowych.

Przy wykonaniu przepisów rachunkowo-kasowych dla Dyrekcyj Gimnazjów Państwowych, ogłoszonych w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr. 7 (214) z roku 1929 poz. 104., Kuratorja Okręgów Szkolnych i Dyrekcje gimnazjów państwowych mają stosować wytyczne załączonych instrukcyj.

Minister
(—) *Sł. Czerwiński.*

Instrukcja

dla Kuratorjów Okręgów Szkolnych w sprawie wykonania przepisów rachunkowo-kasowych dla Dyrekcyj Gimnazjów Państwowych, ogłoszonych w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr. 7 (214) z 1929 r. poz. 104.

Do § 1.

Kuratorja czuwają nad właściwym podziałem przez Dyrekcje Gimnazjów sum, osiągniętych z taks administracyjnych na fundusz specjalny Ministerstwa i pozostawionych do dyspozycji Dyrekcji, oraz nad ścisłem wykonaniem przez Dyrekcje Gimnazjów przepisów rachunkowo-kasowych.

Do § 2.

Przychodami budżetowemi, wynikającemi z działalności Dyrekcji Gimnazjów Państwowych, administrują Kuratorja Okręgów Szkolnych.

Do § 4.

Kuratorja rozsyłają Dyrekcjom Gimnazjów Państwowych odpowiednie ilości kwitarjuszów z wypełnioną nazwą Kuratorjum oraz numeracją i prowadzą ich ewidencję, jak druków ścisłego zarachowania.

Do § 7.

Kuratorjum obowiązane jest dokonać cenzury nadsyłanych dokumentów pod względem merytorycznym (w wydziale merytorycznym), a następnie pod względem rachunkowym (w Oddziale Finansowym). Dokumenty przechowuje Oddział Finansowy na zasadach ogólnych.

Do § 8 i 9.

Jeden egzemplarz zatwierdzonego planu finansowo-gospodarczego jak również akceptowanego sprawozdania z wykonania planu finansowo-gospodarczego Kuratorjum w ciągu miesiąca po otrzymaniu od Dyrekcji winno nadesłać do Ministerstwa, drugie zatwierdzone egzemplarze zwrócić Dyrekcji, trzecie egzemplarze pozostawić do swej dyspozycji.

Wzór Nr. 9.

KSIĘGA MATERJAŁOWA

PRZYCHÓD										ROZCHÓD						POZOSTAŁOŚĆ		
Nr. porządkowy	Data	Przedmiot	Źródło nabycia	Ilość	Cena jednostkowa		Ogólna wartość		Uwagi	Nr. porządkowy	Data	Przedmiot	Komu wydano	Ilość	Pokwitowanie	Data	Ilość	Uwagi
					zł.	gr.	zł.	gr.										
Przykład I (konto opału — węgiel)																		
1	10 XI.	Węgiel górno-śląski kostka Nr. 1	Firma NN.	10 t.	60	—	600	—		1	22 XI.	—	woźnemu	5 t.				
										2	29 XI.	—	woźnemu	5 t.				
Przykład II (konto papier kancel.)																		
1	1 IX.	Papier linjowany	sklep NN.	(arkusz) 100		5	5	—		1	1 X.	—	zużyto w ciągu miesiąca	100	—			

168

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 29 października 1929 roku Nr. I. Prez. 6437/29

w sprawie godzin urzędowania.

Na zasadzie uchwały Rady Ministrów z dnia 25 października 1929 r. (okólnik Prezydjum Rady Ministrów z dnia 28 października 1929 r. L. 14611/27) wprowadzam aż do odwołania we wszystkich władzach i urzędach, podległych Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego następujące godziny urzędowania:

W okresie od dnia 1 listopada do dnia 31 marca od godz. 8,30 do 15,30, w soboty od godz. 8,30 do godz. 14, w okresie zaś od dnia 1 kwietnia do dnia 31 października od godz. 8 do 15, w soboty od godz. 8 do 13,30.

Minister

(—) St. Czerwiński.

169

OKÓLNIK

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

do wszystkich władz i urzędów, oraz dyrekcyj i kierownictw szkół, podległych Ministerstwu W. R. i O. P.

w sprawie sprzedaży znaczków Polskiego Czerwonego Krzyża.

W związku z zawiadomieniem Zarządu Głównego Polskiego Czerwonego Krzyża, że niektóre władze i urzędy odmawiają przyjęcia do sprzedaży znaczków P. C. K., przypominając okólnik swój z dnia 7 stycznia 1925 r. Nr. 3460/S./24 i komunikat Nr. O. Prez. 2628/28, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa z dnia 26 maja 1928 r. Nr. 6/199, zachęcam ponownie do sprzedaży powyższych znaczków z zastrzeżeniem warunków, oznaczonych w powołanym okólniku.

Zarazem zezwalam na umieszczenie w lokalach urzędowych (kuratorjum, inspektorat, dyrekcja szkoły) opieczętowanych skarbonek P. C. K. na dobrowolne ofiary z tem samem zastrzeżeniem, t. j. z wykluczeniem umieszczania skarbonek w jakichkolwiekbądź salach szkolnych.

Warszawa, dnia 17 września 1929 r. (Nr. I. Prez. 4682/29).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) Sł. Czerwiński.

170

PISMO

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 4 listopada 1929 r. Nr. II-26739/29

w sprawie zwrotu opłat emerytalnych.

Na pismo z dnia 11 października 1929 r. Nr. I-31125/29 Ministerstwo oznajmia, że obowiązująca ustawa emerytalna z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6/24 poz. 46) nie przewiduje możności zwracania opłat emerytalnych funkcjonarjuszom państwowym, którym zgodnie z obowiązującemi przepisami potrącono opłaty emerytalne, a którzy ustępują ze służby bez prawa do emerytury.

Jedynie w wypadkach potrącenia opłaty emerytalnej funkcjonarjuszom państwowym, którzy do tej opłaty nie byli obowiązani, potrącone kwoty należy zwracać, jako niezależnie ściągnięte.

Dla wyjaśnienia Ministerstwo zaznacza, że opłaty emerytalne obciążają wszystkich funkcjonarjuszów państwowych, którzy w myśl przepisów ustawy emerytalnej powołanej wyżej mają prawa do emerytury. W odniesieniu do nauczycieli publicznych szkół powszechnych prawa emerytalne przysługują nauczycielom:

1) stałym,

2) czasowo-kwalifikowanym, którym prawa emerytalne na równi ze stałymi nauczycielami przysługują na podstawie art. 42 § 7 ustawy z dnia 27 maja 1919 r. o ustaleniu i wynagrodzeniu nauczycieli publicznych szkoł powszechnych (Dz. P. P. P. Nr. 44 poz. 311),

3) nauczycielom tymczasowym, którym prawa emerytalne przysługują na podstawie art. 152 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr. 47 z 1928 r. poz. 462) po upływie 10 lat służby.

Naczelnik Wydziału
(—) *Dr. M. Rejter*

171

OKÓLNIK

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

do wszystkich władz i urzędów podległych Ministerstwu W. R. i O. P.

w sprawie terminów końcowych służby cywilnej w byłych państwach zaborczych.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 19 września 1929 r. L. D. I. 56265/29 nadesłało następujące wyjaśnienia w sprawie jednolitego stosowania terminów końcowych, do których ma być liczona do wysługi emerytalnej służba funkcjonarjuszów państwowych, spędzona w byłych państwach zaborczych:

„Postanowienia art. 81 ustawy emerytalnej nie przewidują żadnych dokładnych dat co do końcowych terminów, do których ma być liczona do wysługi emerytalnej służba funkcjonarjuszów państwowych w b. państwie zaborczem.

Natomiast art. 102 i 105 powyższej ustawy przewiduje takie terminy dla zawodowych wojskowych, a mianowicie:

w Austro-Węgrzech dzień 1.XI 1918 r.,
w Niemczech dzień 27.XII 1918 r.,
w Rosji dzień 1.XI 1917 r.

Terminy końcowe dla funkcjonarjuszów cywilnych ustaliła dopiero praktyka przy stosowaniu ustawy emerytalnej, przyczem przyjęto, jako termin końcowy dla służby:

1) w Austro-Węgrzech dzień 1.XI 1918 r.;

2) w Niemczech — ze względu na specjalne umowy dzień 10.I 1920, względnie 30.III 1920 r. (z wyjątkiem terenów plebiscytowych i W. M. Gdańska, dla których określono osobne terminy);

3) w Rosji dzień 30.III 1917 r., względnie 1.XI 1917 r.

Termin służby zaborczej w Austro-Węgrzech dla funkcjonarjuszów państwowych jest identyczny z terminem dla zawodowych wojskowych, natomiast terminy służby zaborczej w Niemczech są inne, jednak ze względu na przyjęte przez Państwo Polskie zobowiązania w traktacie wersalskim i specjalnych umowach, winny być nadal utrzymane, natomiast różne terminy końcowe służby państwowej dla osób wojskowych i funkcjonarjuszów cywilnych w b. państwie rosyjskiem nie znajdują uzasadnienia w jakichkolwiek specjalnych umowach lub zobowiązaniach. Celem jednolitego na przyszłość postępowania Ministerstwo Skarbu, stosując analogiczne przepisy art. 102 i 105 obowiązującej ustawy emerytalnej z 11 grudnia 1923 r., normujące dzień 1 listopada 1917 r., jako końcową datę służby zaborczej dla zawodowych wojskowych z b. armji rosyjskiej — postanawia stosować na przyszłość ten sam termin 1 listopada 1917 r. również jako termin końcowy rosyjskiej służby cywilnej państwowej dla osób, które w tej służbie pozostawały i które następnie pzzyjęte zostały do służby państwowej polskiej. Na przyszłość należy zatem w wykonaniu art. 81 i innych ustawy emerytalnej obliczać czas służby państw.-cywilnej w b. państwie rosyjskiem funkcjonarjuszom państwowym polskim analogicznie jako zawodowym wojskowym, to jest po dzień 1 listopada 1917 r.

Z tytułu powyższego postanowienia nie mogą ulec żadnemu sprostowaniu dokonane już prawomocnie wymiary zaopatrzeń emerytalnych, przy których przyjęto, jako termin końcowy państwowej służby rosyjskiej termin wcześniejszy t. j. dzień 30 marca 1917 r.".

Do powyższych wyjaśnień należy się jak najściślej stosować.

Warszawa, dnia 27 września 1929 r. (Nr. I. Prez. 5774/29).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) *St. Czerwiński.*

172

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 2 listopada 1929 roku. Nr. II-27912/ 29.

w sprawie kursu metodycznego z geografi i przyrodoznawstwa dla nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących.

Ministerstwo organizuje dla nauczycieli państwowych szkół średnich ogólnokształcących okręgów szkolnych Wileńskiego, Poleskiego i Wołyńskiego kurs metodyczny z geografji i przyrodoznawstwa. Kurs odbędzie się w Wilnie — z geografji w dniach od 2-go do 11-go grudnia włącznie, z przyrodoznawstwa od 12-go do 18-go grudnia włącznie. Nauczyciele, uczący obydwu przedmiotów, mogą wziąć udział w obydwu kursach. Na kurs geograficzny złożą się: ważniejsze zagadnienia z dziedziny metodyki geografji, ćwiczenia kartograficzne, lekcje pokazowe z dyskusją. Uczestnicy kursu geograficznego winni być zaopatrzeni w kilka arkuszy brystolu i kalki, cyrkiel i linijkę 20-to milimetrową oraz w atlas Romera, który zresztą będzie do nabycia na kursie.

Na kurs przyrodniczy złożą się: ważniejsze zagadnienia z dziedziny metodyki i z dziedziny naukowej przyrodoznawstwa oraz lekcje pokazowe na różnych stopniach nauczania, połączone z dyskusją.

Uczestnicy kursu z poza Wilna otrzymają w Wilnie, niezależnie od przynależności do tego lub innego okręgu zapomogi w kwocie 10 zł. za każdy dzień pobytu na kursie, a nadto ryczałty przyjazdowe, wynoszące dla nauczycieli Okręgu Wileńskiego złotych 18, z okręgu Poleskiego złotych 26, z okręgu Wołyńskiego złotych 33. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego zechce zatroszczyć się o dostarczenie uczestnikom tanich lub bezpłatnych kwater.

Zajęcia na kursie geograficznym rozpoczną się w poniedziałek 2-go grudnia o godz. 9-ej rano w gmachu Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego, na kursie przyrodniczym — we czwartek 12-go grudnia o godz. 9-ej rano tamże Uczestnicy, pragnący otrzymać tańsze kwatery, winni zawiadomić o tem Kuratorjum Wileńskie do dnia 25 listopada b. r. W przeddzień rozpoczęcia kursów ustanowione będą dla przyjeżdżających dyżury w Kuratorjum.

Zainteresowane Kuratorja oraz Liceum Krzemienieckie zechcą zachęcić podległe sobie nauczycielstwo szkół średnich państwowych do stawienia się na kurs, a do Ministerstwa zechcą niezwłocznie nadesłać wykaz imienny nauczycieli gimnazjów państwowych, uczących geografji, przyrodoznawstwa oraz geografji i przyrodoznawstwa jednocześnie.

Dyrektor Departamentu

(—) *Wł. Żłobicki.*

Program Kursu geograficznego.

2 grudnia 1929 r.	Sala Kuratorjum, ul. Wolana 10.
godz. 9-ta	Otwarcie kursu przez p. Kuratora O. S. Wil. Zagajenie przez Wizytatora Dr. Z. Fedorowicza.
godz. 10-ta	Wykład prof. dr. M. Limanowskiego p. t. „Topologiczne elementy w antropogeografji”.
godz. 11—13	Wykład prof. St. Niemcówny p. t. „O nowych prądach w geografji i przegląd nowszej literatury geograficznej”.
godz. 16-ta	Wykład prof. G. Wuttkego, instruktora Min. W. R. i O. P. p. t. „Czem jest geografja”.
godz. 17—19	Wykład prof. G. Wuttkego p. t. „Mapa geograficzna w nauce szkolnej”.
3 grudnia 1929 r.	Sala Gimnazjum im. J. Lelewela, ul. Mickiewicza 38.
godz. 9—13	Ćwiczenia kartograficzne, przeprowadzone przez prof. T. Szumańskiego, przy udziale asystentów pod ogólnym tytułem „Analiza mapy pod względem jej wymierności”. a) oznaczenie podziałki linijnej, b) pomiar powierzchni, c) sposoby pomiarów kroczkiem, cyrklem, papierem milimetrowym.
godz. 16—19	Sala Kuratorjum. Wykłady prof. G. Wuttkego z zakresu metodyki geografji: a) Pracownie geograficzne, b) Muzeum szkolne.
4 grudnia 1929 r.	
godz. 9—13	Sala gimnazjum im. J. Lelewela, prof. T. Szumański. Ćwiczenia kartograficzne: a) Analiza siatek atlasu szkolnego, b) Rysowanie siatek geograficznych Kirchhoffa, stożkowej, Merkatora, Mollweidego, Lamberta.
godz. 16—19	Sala Kuratorjum. Wykłady prof. G. Wuttkego z zakresu metodyki geografji p. t. „Nauczanie geografji w niższem gimnazjum”.
5 grudnia 1929 r.	Sala gimnazjum im. J. Lelewela.
godz. 9—13	Prof. T. Szumański: Ćwiczenia kartograficzne: a) Rysunek terenu, b) Generalizacja map.
godz. 16—19	Sala gimnazjum im. Lelewela. Ćwiczenia geograficzne pod kierunkiem p. p.: M. Janiszewskiego (Lwów), A. Chałubińskiej (Lublin), Fr. Uhorczaka (Lwów) p. t. „Profil na mapie szkolnej i topograficznej”.

6 grudnia 1929 r. Sala gimnazjum im. J. Lelewela.
godz. 9—13 Ćwiczenia geograficzne (c. d.) p. t. „Profilowanie dolin poprzecznych na mapie topograficznej".

godz. 16—19 Sala gimnazjum im. J. Lelewela. Ćwiczenia (c. d.) Pomiary hypsometryczne.

7 grudnia 1929 r. Sala gimnazjum im. J. Lelewela. Ćwiczenia geograficzne (c. d.) p. t. „Gęstość sieci dolinnej".
godz. 9—13

godz. 16—19 Sala gimnazjum im. J. Lelewela. Ćwiczenia geograficzne (c. d.) p. t. „Wybrane zagadnienia z antropogeografji na mapie topograficznej".

8 grudnia 1929 r.
godz. 11—13 Zwiedzenie Wileńskiej Stacji Meteorologicznej i wykład prof. dr. K. Jantzena p. t. „O znaczeniu i metodach meteorologji; prądy powietrzne w górnych warstwach atmosfery".

9 grudnia 1929 r. Sala Kuratorjum.
godz. 9—13 Wykłady prof. G. Wuttkego z zakresu metodyki geografji p. t. „Wycieczki geograficzne".
godz. 16—17 Wykład dyr. B. Zapasnika p. t. „Ćwiczenia astronomiczne w szkole".
godz. 17—20 Wycieczka do Obserwatorjum Astronomicznego (tylko w razie pogody).

10 grudnia 1929 r.
godz. 9—13 Lekcje pokazowe. — Dyskusja.
godz. 16—19 Wykłady prof. G. Wuttkego z zakresu metodyki geografji p. t. „Ćwiczenia statystyczne".

11 grudnia 1929 r.
godz. 9—13 Lekcje pokazowe. — Dyskusja.
godz. 16—19 Wnioski ogólne i zamknięcie Kursu.

UWAGA: Nauczyciele szkół prywatnych mogą uczęszczać na wszystkie zapowiedziane wykłady, natomiast do ćwiczeń i lekcyj pokazowych z powodu braku miejsca nie będą dopuszczeni.

Program Kursu Przyrodniczego.

12 grudnia 1929 r. Sala Kuratorjum, ul. Wolana 10.

godz. 9-ta Otwarcie Kursu przez p. Kuratora O. S. Wil.
godz. 9—11 Prof. dr. J. Wilczyński: „Obecny stan teorji ewolucji".
godz. 11 m. 20 Lekcja pokazowa w kl. 1-ej gimn. im. Kr. Zygmunta Augusta. Przeprowadzi prof. D. Twierdochlebow z Nieświeża.

godz. 12 m. 20 Lekcja pokazowa w 4-ym oddziale szkoły powszechnej. Przeprowadzi w lokalu gimn. im. Kr. Zygmunta Augusta p. A. Onoszkowa.
godz. 16—18 Sala Kuratorjum. Omówienie lekcyj pokazowych i dyskusja.
godz. 18—19 Wizytator dr. Z. Fedorowicz: Metodyka przyrodoznawstwa: „Wybór i badanie okazów w szkole".

13 grudnia 1929 r.

godz. 9—11 Dwie lekcje pokazowe w kl. 2-giej gimnazjum im J. Lelewela przeprowadzi p. A. Szemiako.
godz. 11—13 Omówienie lekcyj i dyskusja.
godz. 16 Sala Kuratorjum. Prof. E. Gemborek, instruktor Min. W. R. i O. P. Metodyka przyrodoznawstwa: „Hodowle zwierząt i roślin w szkole".
godz. 17 Prof. dr. J. Prüffer: „Przystosowania w budowie i życiu owadów".
godz. 18 Prof. dr. W. Mierzejewski: „Szkielet kręgowców w świetle teorji ewolucji".

14 grudnia 1929 r.

godz. 9—11 Dwie lekcje pokazowe w kl. 4 gimn. im. E. Orzeszkowej przeprowadzi p. B. Szakien.
godz. 11—13 Omówienie lekcyj i dyskusja.
godz. 16 Sala Kuratorjum. Wizytator dr. Z. Fedorowicz. Metodyka przyrodoznawstwa: „Pracownia przyrodnicza i zbiory w szkole średniej".
godz. 17—20 Prof. dr. J. Trzebiński: „Zbiorowiska roślinne". (Charakterystyka i analiza, jako przygotowanie do wycieczek), oraz: „Systematyka botaniczna w szkole średniej". (Klucze i ich stosowanie). (Wykłady prof. Trzebińskiego odbędą się w Zakładzie Systematyki roślin, Zakretowa 1).

16 grudnia 1929 r.

godz. 9—11 Dwie lekcje pokazowe w kl. 5-ej gimn. im. Kr. Zygmunta Augusta. Przeprowadzi p. A. Szemiako.
godz. 11—13 Omówienie lekcyj i dyskusja.
godz. 16 Sala Kuratorjum. Metodyka przyrodoznawstwa: „Pracownia przyrodnicza i zbiory w szkole średniej" (c. d.).
godz. 17—19 Prof. dr. M. Korczewski: „Wznoszenie się soków w roślinach w świetle badań ostatnich".

17 grudnia 1929 r.

godz. 9—11 Lekcje pokazowe w kl. 5-ej gimn. im. J. Lelewela. Przeprowadzi prof. K. Bohdanowicz.
godz. 11—13 Omówienie lekcyj i dyskusja.
godz. 16—18 Sala Kuratorjum. Prof. E. Gemborek. Metodyka przyrodoznawstwa: „Organizacja ćwiczeń".

18 grudnia 1929 r.

godz. 9—11 Lekcje pokazowe w kl. 6-ej gimn. im. J. Lelewela. Przeprowadzi prof. K. Bohdanowicz.
godz. 11—13 Omówienie lekcyj i dyskusja.
godz. 16 Sala Kuratorjum. Prof. dr. J. Antoniewiczówna: „Ogrody szkolne".
godz. 17 Prof. dr. J. Wilczyński: „Różnica między rośliną i zwierzęciem".
godz. 18 Dr. M. Haberkantówna: „Wycieczki przyrodnicze w szkole średniej".

UWAGA: Nauczyciele szkół prywatnych mogą uczęszczać na wszystkie zapowiedziane wykłady, natomiast do lekcyj pokazowych z powodu braku miejsca nie będą dopuszczeni.

173

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 12 listopada 1929 r. Nr. 0-37239/29 r.

do Dyrekcyj oraz kierownictw wszystkich szkół oraz Panów Inspektorów Szkolnych w Okręgu

w sprawie zwalczania duru brzusznego.

Dur brzuszny w ciągu 10 lat ostatnich przejawia się w Polsce w postaci choroby endemicznej. Dotąd dążności do zmniejszania się liczby zapadnięć na dur brzuszny — niema. Wśród europejskich Państw Polska zajmuje pod tym względem jedno z pierwszych miejsc. Od r. 1919 do 1929 liczba zarejestrowanych zapadnięć na dur brzuszny wynosi od 11421 do 30067; przypadków w tymże okresie czasu odnotowano od 1046 do 2384 rocznie. Największa liczba zapadnięć na dur brzuszny i zgonów przypada na rok 1921.

Przyczyną klęski duru brzusznego jest niski stan sanitarny wsi, i miast w Polsce, niedostateczne rozpowszechnienie kultury zdrowotnej wśród ludności oraz brak należytego uświadomienia o istocie chorób zakaźnych wogóle. Co do duru brzusznego, to brak jest w Polsce należytej kontroli bakterjologicznej wody i wydalin chorych na dur brzuszny i uzdrowieńców.

W dużym stopniu do zwalczania duru brzusznego może i powinno przyczynić się szkolnictwo. W tym celu należy:

1. rozpocząć pouczanie młodzieży szkolnej o czystości wogóle;
2. lekarze szkolni winni pouczać młodzież o istocie duru brzusznego, drogach i sposobach jego szerzenia się i o środkach zapobiegawczych;
3. na konieczność zwalczania duru brzusznego lekarze szkolni win-

ni zwrócić uwagę nauczycielstwa i rodziców drogą referatów i odczytów popularnych;

4. popularyzować w miarę możności szczepienie ochronne przeciwdurowe;

5. Dyrekcje i Kierownictwa szkół oraz Panowie Inspektorowie Szkolni zechcą dopilnować zaopatrzenia szkół w przyrząd do picia pomysłu Sąkowskiego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1927 Nr. 9 poz. 154), zamiast używanych obecnie zwykłych zbiorników wody i kubeczków;

6. w miejscowościach, gdzie woda może być zanieczyszczona i gdzie niema kontroli bakterjologicznej wody należy stosować w szkołach odkażanie wody do picia przez jej chlorowanie. Komplet płynów wraz z pouczeniem nabywać można w fabryce chemicznej „lek" Warszawa, ul. Poznańska Nr. 11.

Dyrekcje i Kierownictwa szkół oraz Panowie Inspektorowie Szkolni o rozpoczęciu akcji przeciwdurowej zechcą powiadomić Kuratorjum.

7. W miejscowościach, gdzie woda jest twarda (soli wapienne i magnezja) nabywać można filtry szwedzkie firmy „Elektrolux". Podczas absorbowania przez filtry wymienionych czynników ma również miejsce chlorowanie. Przedstawicielstwo firmy „Elektrolux" znajduje się w Wilnie przy ul. Zamkowej 2.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *St. Pogorzelski.*

174

Ogłoszenia urzędowe.

Państwowa Komisja Egzaminacyjna dla nauczycieli szkół średnich.

Państwowa Komisja egzaminacyjna dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich w Wilnie ogłasza, że egzaminy dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich (naukowe, pedagogiczne i uproszczone) w okresie zimowym b. r. odbywać się będą od dnia 18 do 26 lutego 1930 roku. Kandydaci, którzy pragną przystąpić do egzaminów w tym okresie, winni zgłosić się w tym celu pisemnie do Komisji egzaminacyjnej, w terminie do 1 lutego, składając jednocześnie przepisaną opłatę, która wynosi za egzamin naukowy (klauzurowy i ustny) 84 zł., za egzamin pedagogiczny 56 zł., za egzamin uproszczony 50 zł. 40 gr., za egzamin z literatury, historji i geografji polskiej przy egzaminie uproszczouym 16 zł. 80 gr.

Rozkład i terminy egzaminów będą podane do wiadomości interesowanych drogą ogłoszenia w lokalu Komisji egzaminacyjnej (Uniwersytet, ul. Uniwersytecka 3, II p.).

175

Podział rejonów wizytacyjnych w szkolnictwie powszechnem Kuratorjum O. S. Wileńskiego od dnia 1 listopada 1929 r.

P. *Płużański Wacław*, wizytator szkół wizytuje powiaty: lidzki, nieświeski, nowogródzki, stołpecki, święciański i wołożyński.

P. *Glinicki Stefan*, wizytator szkół wizytuje powiaty: baranowicki, oszmiański, słonimski, wileńsko-trocki i miasto Wilno.

P. *Gryglewski Wiktor*, p. o. wizytatora szkół wizytuje powiaty: brasławski, dziśnieński, mołodeczański, postawski, szczuczyński i wilejski.

P. *Matuszkiewicz Mieczysław*, p. o. wizytatora szkół wizytuje wszystkie zakłady kształcenia nauczycieli w Okręgu.

Podział rejonów wizytacyjnych w szkołach średnich ogólnokształcących na rok szkolny 1929/30.

P. Naczelnik J. Bobka.

Państwowe:

1. Gimn. im. Z. Augusta w Wilnie.
2. „ „ Czartoryskiego w Wilnie.
3. „ „ Rejtana w Baranowiczach.
4. „ „ Syrokomli w Nieświeżu.
5. „ „ Piłsudskiego w Święcianach.

Prywatne:

1. Gimnazjum litewskie w Wilnie.
2. „ Et. Dzięcielskiej w Wilnie.
3. „ T-wa Pedagogów w Wilnie.
4. „ W. Szulickiej w Baranowiczach.
5. „ Epsztejna w Baranowiczach.
6. „ litewskie w Święcianach.
7. „ prywatne w Stołpcach.

P. Wizytator Eug. Baliński.

Państwowe:

1. Gimnazjum im. Słowackiego w Wilnie.
2. „ „ Mickiewicza w Wilnie.
3. „ „ Św. Kazimierza w N. Wilejce.
4. „ „ Kościuszki w Słonimie.
5. „ „ Piramowicza w Dziśnie.

Prywatne:

1. Gimnazjum OO. Jezuitów w Wilnie.
2. „ Archidiecezjalne „
3. „ Ks. Misjonarzy „
4. „ im. Kraszewskiego „
5. „ C. Kluczowej „
6. „ „Herclja" „
7. „ Welera „
8. „ Gurewiczówny „
9. „ Wygodzkiej „
10. „ im. Unji Lubelskiej w Głębokiem.
11. „ Lichtmana w Głębokiem.
12. „ Żyd. Tow. Szkoły Średn. w Słonimie.
13. „ w Mołodecznie.

P. Wizytator dr. Z. Fedorowicz.

Państwowe:

1. Gimn. im. Orzeszkowej w Wilnie.
2. „ „ Śniadeckiego w Oszmianie.
3. „ „ Sienkiewicza w Wilejce.

Prywatne:

1. Gimnazjum Szepowalnikowej w Wilnie.
2. „ mat. przyr. Żyd. C. K. O. w Wilnie.
3. „ human. „ „ „
4. „ Nazaretanek „
5. „ human. „Tarbuth" „
6. „ mat.-przyr. „Tarbuth" „
7. „ hebr. „Tuszyja" „
8. Liceum SS. Benedyktynek „
9. „ SS. Wizytek „
10. „ im. Filomatów „

P. Wizytator W. Kolendo.

Państwowe:

1. Gimnazjum im. Lelewela w Wilnie.
2. „ „ Chodkiewicza w Lidzie.
3. „ „ Mickiewicza w Nowogródku.
4. Państwowe Sem. Duchowne w Wilnie.

Prywatne:

1. Gimnazjum Ch. Epsztejna w Wilnie.
2. „ T. R. O. „
3. „ Bykowowej-Łunin „

4. Gimnazjum Pośpiełowowej w Wilnie
5. „ T-wa Rosyjskiego „
6. „ Białoruskie „
7. „ im. T. Czackiego „
8. „ Białoruskie w Nowogródku.
9. „ „ w Klecku.
10. „ Magistratu w Lidzie.
11. „ im. St. Batorego w Drui.

176

Komunikaty i zawiadomienia.

Konkurs krajoznawczy dla czasopism młodzieży.

Komisja Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej z okazji dziesięciolecia miesięcznika krajoznawczego „Orli Lot" ogłasza konkurs dla czasopism wydawanych przez młodzież szkolną.

W konkursie mogą brać udział te czasopisma młodzieży, które jeden lub więcej zeszytów wypełnią w całości lub częściowo materjałami krajoznawczemi, zebranemi przez młodzież na podstawie osobistych obserwacyj. (Przykład znaleźć można w „Orlim Locie", który po 40 gr. za zeszyt wysyła Księgarnia „Orbis", Kraków Barska 41).

Termin trwania konkursu do 30 listopada 1930 r.

Nagrody od 50 do 200 zł. zostaną wypłacone z funduszów udzielonych przez Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. oraz przez Oddziały Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Adres do nadsyłania prac konkursowych: prof. Leopold Węgrzynowicz, Kraków, ul. Krowoderska 74,II.

177

Ruch służbowy.

Szkolnictwo powszechne.

A. Mianowani:

m. Wilno.

1. X. Franciszek Miska prefektem szkół № 26 i 30 w Wilnie.

pow. wileńsko-trocki.

1. Irena Marwidówna naucz. w Skubiatach, gm. solecznickiej. 2. Mikołaj Łunecki naucz. w Dargużach, gm. olkienickiej. 3. Janina Ocetkiewiczówna naucz. w Szmiglach, gm. rzeszańskiej. 4. Józefa Dawidowiczówna naucz. w Kacjanowiczach, gm. gierwiackiej.

pow. oszmiański.

1. Jan Sławecki naucz. w Bazarach, gm. krewskiej. 2. Marja Jabłońska naucz. w Czetryrkach, gm. krewskiej.

pow. święciański.

1. Wiktor Tołkoczew naucz. w Bojarach, gm. kołtyniańskiej. 2. Helena Uznańska naucz. w Grzybach, gm. święciańskiej.

pow. wilejski.

1. Stanisław Horodniczy naucz. w Sosence, gm. kościaniewickiej 2. Stefanja Grocholska naucz. w Barańcach, gm. kołowickiej. 3. Helena Kaszowska naucz. w Dzienowiszkach, gm. wiszniewskiej. 4. Stefanja Kozdruń naucz. w Rybczynie, gm. wiazyńskiej. 5. Walerja Zbilutówna naucz. w Puzyrach, gm. krzywickiej. 6. Helena Kiernicka naucz. w Pohoście, gm. dołhinowskiej. 7. Ludwika Kocołówna naucz. w Dołhinowie. 8. Janina Ciskówna naucz. w Siwcach gm. krzywickiej. 9. Helena Keck naucz. w Śnikach, gm. kościeniewickiej. 10. Marja Tokarzówna naucz. w Laskach, gm. iżańskiej. 11. Marja Galikówna naucz. w Łowcewiczach, gm. chociciziczyckiej. 12. Zofja Patykówna naucz. w Spiabli, gm. wiszniewskiej. 13. Antonina Stankiewiczówna naucz. w Horodziniętach, gm. żodziskiej. 14. Kazimiera Morasiewiczówna naucz. w Kłyniach, gm. korzenickiej. 15. Stefanja Prudkówna naucz. w Syrowatce, gm. żodziskiej. 16. Helena Hnatówna naucz. w Polanach, gm. wiszniewskiej. 17. Bronisława Bączkowa naucz. w Kołowiczach. 18. Józefa Najdowska naucz. w Olszance.

pow. postawski.

1. Romana Dankiewiczówna naucz. w Żdanach, gm. norzyckiej. 2. Henryka Czajkowska naucz. w Czeremosznikach-Pogórnych, gm. postawskiej. 3. Marja Brüllówna naucz. w Prozikach, gm. kobylnickiej. 4. Michalina Woźniakówna naucz. w Łokjanowiczach, gm. miadziolskiej. 5. Piotr Pregiel naucz. w Hruzdowie. 6. Leokadja Hajdukówna naucz. w Antonowie, gm. postawskiej. 7. Nina Lulkowska naucz. w Duniłowiczach. 8. Marja Schindlerówna naucz. w Kózkach Wielkich, gm. postawskiej. 9. Jadwiga Paulówna naucz. w Mosarzu, gm. Kozłowszczyzna. 10. Irena Polaczkówna. naucz. w Kraśnianach, gm. żośniańskiej. 11. Agnieszka Kurdzielewiczówna naucz. w Juszkiewiczach, gm. miadziolskiej. 12. Kazimiera Chomicka naucz. w Wołożynku, gm. Woropajewo. 13. Eugenja Wojciechowska naucz. w Wiercińskich, gm. Kozłowszczyzna. 14. Klementyna Balicka naucz. w Stanisławcach, gm. wołkołackiej. 15. Zofja Böhm naucz. w Hołubiei, gm. woropajewskiej. 16. Marja Turkówna naucz. Józefowie, gm. Kozłowszczyzna. 17. Stanisława Adamowska naucz. w Wasilinach, gm. postawskiej.

pow. brasławski.

1. Ks. Józef Kowalewski prefektem w Słobódce. 2. Helena Bielańska naucz. w Ozierowach, gm. bohińskiej. 3. Wiktorja Cebulska naucz.

Underlanach, gm. rymszańskiej. 4. Stanisława Kiełbasówna naucz. w Czyżunach, gm. rymszańskiej. 5. Anna Wójcikówna naucz. w Czemerach, gm. leonpolskiej. 6. Marja Padłówna naucz. w Podgórnej, gm. Przebrodzie. 7. Antonina Szafrańcówna naucz. w Stawrowie, gm. bohińskiej. 8. Władysława Cicimirska naucz. w Wiesłowowie, gm. miorskiej. 9. Apolonja Starego naucz. w Kajatach, gm. widzkiej. 10. Eleonora Maczużanka naucz. w Koleśnikach, gm. przebrodzkiej. 11. Marja Płatkówna naucz. w Zaborzu, gm. przebrodzkiej. 12. Genowefa Dajkówna naucz. w Czerowik-Mościszczu, gm. miorskiej. 13. Stanisława Bisikiewiczowa naucz. w Zarzeczu, gm. słobodzkiej. 14. Kazimiera Wasyłykówna naucz. w Jeleńcach, gm. słobodzkiej. 15. Cycylja Sikocińska naucz. w Polakach, gm. leonpolskiej. 16. Jadwiga Lewicka naucz. w Sokołowszczyźnie, gm. jodzkiej. 17. Dominika Slenzakówna naucz. w Konoplanszczyźnie, gm. drujskiej.

pow. mołodeczański.

1. Leon Ogórek naucz. w Puhaczach. 2. Wacław Szulc naucz. w Nasiłowie, gm. lebiedziewskiej. 3. Władysława Gancarzówna naucz. w Jermakach, gm. grodeckiej.

pow. dziśnieński.

1. Marja Chojnacka naucz. w Borsukach, gm. dokszyckiej. 2. Marja Denecka naucz. w Szkuncikach, gm. hermanowickiej. 3. Janina Szponarówna naucz. w Piskunowie Woronkach, gm. jaźnieńskiej. 4. Władysława Pietruchówna naucz. w Gnieździłowie, gm. parafjanowskiej. 5. Joanna Ruszała naucz. w Rzecznem, gm. dokszyckiej.

pow. lidzki.

1. Andrzej Majcher naucz. w Sporkowszczyźnie. 2. Ks. Albin Kołakowski prefektem w Lidzie. 3. Aniela Jarosińska naucz. w Romanach, gm. sobotnickiej. 4. Helena Piewegierówna naucz. w Mikańcach, gm. żyrmuńskiej. 5. Zofja Miechnówna naucz. w Purwianach.

pow. szczuczyński.

1. Stefanja Szczesna naucz. w Wasiliszkach. 2. Stanisława Kirchner naucz. w Piaskaeh, gm. Nowy Dwór. 3. Józef Raubo naucz. w Spaszy, gm. Kamionka. 4. Franciszek Stankiewicz naucz. w Psiarcach, gm. wasiliskiej. 5. Józef Niedzielko naucz. w Dziemianowcach, gm. Orla. 6. Stefanja Żołnierczyk naucz. w Jewłoszach, gm. szczuczyńskiej. 7. Stanisław Gajdamowicz naucz. w Starzynkach, gm. Orla. 8. Zofja Łonkajtysówna naucz. w Baksztach, gm. wasiliskiej.

pow. nowogródzki.

1. Stefanja Wąsikówna naucz. w Karnyszach, gm. wsielubskiej. 2. Amalja Różycka naucz. w Pińczynie, gm. cyryńskiej. 3. Helena Łuciówna naucz. w Kamionce, gm. kuszelewskiej. 4. Łucja Waniak naucz.

w Milkiewiczach, gm. wsielubskiej. 5. Marja Styrska naucz. w Hołynce, gm. poczagowskiej. 6. Stefanja Buchowska naucz. w Zieniewszczyźnie, gm. wsielubskiej. 7. Marja Marcinkiewiczówna naucz. w Lachowiczach, gm. wsielubskiej. 8. Emma Trickówna naucz. w Rudasach, gm. cyryńskiej. 9. Marjanna Majewska naucz. w Raklewiczach, gm. zdzięciolskiej. 10. Aleksander Sienkiewicz, naucz. w Szczorsach. 11. Marja Nowicka naucz. w Łopusznie, gm. kuszelewskiej.

pow. wołożyński.

1. Gizela Franiczówna naucz. w Słobodzie, gm. pierszajskiej. 2. Walenty Zubrycki naucz. w Stajkach, gm. wołożyńskiej. 3. Stefanja Grelanka naucz. w Uzbłoci, gm. zabrzeskiej. 4. Czesław Guzenda naucz. w Iwieńcu. 5. Marja Czotyrbokówna naucz. w Koniuszewszczyźnie gm. pierszajskiej. 6. Albert Kawecki naucz. w Adampolu, gm. wołożyńskiej. 7. Konstanty Jurczyk naucz. w Milwie Berczynie gm. tugorowickiej.

pow. stołpecki.

1. Leokadja Krajewska naucz. w Opieczkach, gm. stołpeckiej. 2. Włodzimierz Rajecki naucz. w Paździerzycach, gm. Świerzeń. 3 Józefa Kubacka naucz. w Mieszycach, gm. rubieżewickiej. 4. Marja Nitkiewiczówna naucz. w Zadźwiei. gm. żuchowickiej. 6. Helena Tłuszyńska naucz. w Osowie, gm. rubieżewickiej. 6. Jan Lis naucz. w Potorzeczce, gm. żuchowickiej. 7. Aleksander Jurjewicz naucz. w Pogorzelcach, gm. jeremickiej.

pow. nieświeski.

1. Helena Iwaneczko naucz. w Wysokiej Lipie, pow nieświeskiego. 2, Michalina Gromadówna naucz. w Blaczynie, gm. kleckiej. 3. Bronisława Kamińska naucz. w Rosowszczyźnie, gm. siniawskiej. 4. Helena Śliwianka naucz. w Pochabowszczyźnie, gm. Tańskiej. 5. Zofja Forystkówna naucz. w Makaszach. 6. Stefanja Garda naucz. m. Ruchczycach, gm. kleckiej. 7. Kazimiera Andruchówna naucz. w Krętym Brzegu. 8. Justyna Barteltówna naucz. w Woroninie.

pow. baranowicki.

1. Franciszek Sytniejewski naucz. w Horodyszczu. 2. Zdzisław Swora naucz. w Sczęsnowiczach, gm. lachowickiej. 3. Władysław Murlik naucz. w Horbaczach, gm. darewskiej. 4. Marja Holubówna naucz. w Wielkich Łukach, gm. jastrzębskiej. 5. Bolesław Pikulski naucz szkoły № 4 w Baranowiczach. 6. Józef Satkiewicz naucz. w Świranach, gm. mołczadzkiej. 7. Roman Olszewski naucz. w Koniuchach gm. lachowickiej.

pow. słonimski.

1. Eustachy Żyjewski naucz. w Mysłowie, gm. miżewickiej.

B. Przeniesieni:

m. Wilno.

1. Eugenja Markowa ze szkoły № 6 do szkoły № 27. 2. Izabela Golinatówna ze szkoły № 19 do szkoły № 15. 3. Stanisława Ambrożewiczowa ze szkoły № 24 do szkoły № 11. 4. Emilja Kapalina z pow. wileńsko-trockiego do szkoły № 9. 5. Stanisław Muraszko ze szkoły w Oszmianie do szkoły № 13. 6. Józef Dyrma z Kurzeńca pow. wilejskiego do szkoły № 16. 7, Klara Hajmanowa ze szkoły № 8 do szkoły № 38.

pow. wileńsko-trocki.

1. Marja Skorwidowa z pow. bielskiego do Turgiel.

pow. oszmiański.

1. Alfons Sokołowski z Cieleżyszek, gm. polańskiej do Dajnówki tejże gminy. 2. Jakób Chmielewski z Dorgiszek, gm. holszańskiej do Michałowszczyzny tejże gminy. 3. Jan Rusak z gminy graużyskiej do Polan.

pow. święciański.

1. Stanisław Zdybek z Postaw do Święcian.

pow. postawski.

1. Anna Bohdanowiczówna z gminy żośniańskiej do Prześledzia, gm. duniłowickiej. 2. Józefa Brzozowska z Mosarza do Kobylnika. 3. Włodzimierz Paszkiewicz z Kobylnika do Słobody, gm. rośniańskiej. 4. Dyonizy Kalinowski ze szkoły № 13 w Wilnie do Mikolec, gm. miadziolskiej.

pow. dziśnieński.

1. Stanisław Kwaśniewski z pow. wołożyńskiego do Dziegciar, gm. parafjanowskiej. 2. A. Goszczyńska z Podhajec, gm. głębockiej do Szuniewicz tejże gminy.

pow. wilejski.

1. Roman Jamer z gminy wiazyńskiej do Kłowsi, gm. kościeniewieckiej. 2. Bronisław Filipowicz z Ilji do Zabłocia gm. wojstomskiej.

pow. mołodeczański.

1. Ryszard Krzyżanowski z Ulanowszczyzny do Suchodolszczyzny, gm. Krasno.

pow. nieświeski.

1. Karolina Sudwojowa z Wysokiej Lipy do Mikulicz. 2. Taras Zdrok z gminy siniawskiej do Mierwin. Marja Bereśniewiczówna z Pochabowszczyzny do Zawitej gm. Horodziej.

pow. baranowicki.

1. Zenaida Koratkiewiczowa ze szkoły dla jaglicznych w Baranowiczach do Domaszewicz, gm. stołowickiej.

Druk. „LUX", Wilno.